

نقش واسطه‌ای خودکارآمدی جنسی در رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و رضایت زناشویی در زنان متأهل شهر تهران

زینب حضرتی^۱، محسن کچویی*^۲، مالک بسطامی کتولی^۳

تاریخ دریافت ۱۴۰۰/۰۶/۲۳ تاریخ پذیرش ۱۴۰۰/۰۹/۱۰

چکیده

پیش‌زمینه و هدف: رضایت از زندگی زناشویی به عوامل مختلفی بستگی دارد و یکی از عوامل مهم تأثیرگذار بر رضایت زناشویی، خودکارآمدی جنسی است. هدف این مطالعه تعیین نقش واسطه‌ای خودکارآمدی جنسی بین ویژگی‌های شخصیتی و رضایت زناشویی بود. **مواد و روش کار:** روش پژوهش از نوع همبستگی بود و جامعه آماری این تحقیق شامل تمامی زنان متأهل ساکن در شهر تهران بود. در این تحقیق، ۲۹۰ زن متأهل از طریق نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه‌ی رضایت زناشویی انریچ، سیاهه‌ی شخصیت (NEO-FFI) و پرسشنامه‌ی خودکارآمدی جنسی را تکمیل کردند. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی، ضریب همبستگی، تحلیل مسیر و تست بوت استرپ با استفاده از SPSS و AMOS تجزیه و تحلیل شد. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد که بین ویژگی‌های شخصیتی (وظیفه‌شناسی، برون‌گرایی، روان‌رنجورخویی) و خودکارآمدی جنسی با رضایت زناشویی، همبستگی معناداری وجود دارد و خودکارآمدی جنسی می‌تواند به‌طور معناداری نقش واسطه‌ای بین روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی و رضایت زناشویی داشته باشد. **بحث و نتیجه‌گیری:** نتایج نشان داد که سطوح پایین روان‌رنجورخویی و سطوح بالای برون‌گرایی، می‌تواند با افزایش خودکارآمدی جنسی باعث افزایش رضایت زناشویی شود. با توجه به تأثیر رضایت زناشویی بر سلامت جسمی و روانی زوج‌ها، پیشنهاد می‌شود که درمانگران توجه بیشتری به مؤلفه‌های این مطالعه، به‌ویژه خودکارآمدی جنسی داشته باشند. **کلیدواژه‌ها:** خودکارآمدی جنسی، ویژگی‌های شخصیتی، رضایت زناشویی، زنان متأهل

مجله پرستاری و مامایی، دوره نوزدهم، شماره هفتم، پی‌درپی ۱۴۴، مهر ۱۴۰۰، ص ۵۳۹-۵۵۰

آدرس مکاتبه: تهران، دانشگاه علم و فرهنگ، دانشکده علوم انسانی، گروه روانشناسی، تلفن: ۰۲۱ ۴۴۲۳۸۱۷۱

Email: kachooei.m@gmail.com

مقدمه

زناشویی ناپایدار است و رابطه زناشویی ممکن است در معرض خطر باشد (۳). رضایت زناشویی پایین با بروز مشکلات روانی از جمله افسردگی، تنیدگی بعد از سانحه و افسرده خوبی مرتبط است (۴). سطوح پایین رضایت زناشویی بر بهزیستی فرد نیز تأثیر منفی گذاشته و منجر به پایین آمدن سطح شادکامی، رضایت از زندگی، عزت‌نفس می‌شود و به‌طور کلی کیفیت زندگی فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد (۵). همچنین در صورت پایین بودن رضایت زناشویی، همسران حمایت‌های خود را کمتر پیرامون تلاش‌ها و برنامه‌های شغلی یکدیگر فراهم می‌کنند و این حمایت کم، تأثیر واضحی روی تعامل‌های اجتماعی و رضایت شغلی فرد می‌گذارد (۶). بررسی

خانواده مهم‌ترین نهاد اجتماعی و رکن اصلی جامعه‌ی انسانی است که در پی تشکیل زندگی زناشویی شکل می‌گیرد. به نظر می‌رسد رضایت زناشویی پس از ازدواج، مؤلفه‌ی پراهمیتی باشد زیرا رضایت زناشویی بالا پس از ازدواج، استمرار زندگی و استحکام خانواده در جامعه را به دنبال دارد (۱). رضایت زناشویی^۴، نگرش مثبت و لذت بخشی است که زن و شوهر از جنبه‌های مختلف روابط زناشویی مثل ارتباط، مسائل شخصیتی، حل تعارض، روابط جنسی و فرزندان دارند (۲). رضایت زناشویی نیازمند تلاش مداوم زوجها است، به‌خصوص در سال‌های اولیه ازدواج، زیرا در این مرحله رضایت

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی، گروه روانشناسی، واحد علوم تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

^۲ دکتری روانشناسی سلامت، استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

^۳ دانشجوی دکتری روانشناسی سلامت، دانشگاه تهران، تهران، ایران

^۴ Marital Satisfaction

عمل جنسی، مناسب بودن به‌عنوان یک شریک جنسی و توانایی به دست آوردن رضایت جنسی، تمرکز می‌کند (۲۰). برآوردن انتظارات جنسی شریک جنسی، رضایت زناشویی قلمداد می‌شود (۱۸). روابط جنسی با تأثیر مستقیم و غیرمستقیمی که بر افکار، احساسات و باورهای زوجین دارد، می‌تواند رابطه بین آن‌ها را در ابعاد بسیار گسترده تحت تأثیر قرار دهد. زوجینی که در زمینه جنسی با یکدیگر سازگاری داشته باشند و از این بابت احساس رضایت داشته باشند، قادرند به‌راحتی از بسیاری از مشکلات روزمره زندگی و اختلافات پوشی کرده و بسیاری از مشکلات روزمره زندگی و اختلافات زناشویی را نادیده بگیرند. اگر به هر دلیلی روابط جنسی سالم بین زن و شوهر ایجاد نشود، یکی از آن‌ها یا هر دو، ناراضی، دل‌زده و سرخورده خواهند شد. در نتیجه اگر زوجین در این زمینه تفاهم نداشته باشند، امکان فروپاشی زندگی زناشویی و نهایتاً جدایی بیش‌تر می‌شود. به‌طور کلی در صورت عدم رضایت جنسی، فشارهای زیاد جسمی و روانی ناشی از آن، فرد را به بیراهه می‌کشاند، در سلامت او اختلال ایجاد کرده و توانمندی‌های وی را کاهش می‌دهد (۲۱).

افرادی که دارای خودکارآمدی جنسی بالاتری باشند، در موقعیت‌های جنسی با اطمینان بیش‌تری عمل می‌کنند (۲۲). مطالعات نشان می‌دهد که خودکارآمدی جنسی با رضایت زناشویی رابطه‌ی معناداری دارد (۲۳). همچنین در مطالعات دیگر به این نتیجه رسیدند که خودکارآمدی جنسی، رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌کند (۲۴). در زمینه‌ی ارتباط ویژگی‌های شخصیتی با خودکارآمدی جنسی، پژوهش مستقیم محدودی وجود دارد. نتایج مطالعه‌ی نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی "روان‌رنجورخویی" خودکارآمدی جنسی را پیش‌بینی می‌کند (۲۵). در پژوهشی نشان داده شد که سبک‌های عشق‌ورزی در رابطه روان‌رنجورخویی و برون‌گرایی با رضایت زناشویی، نقش واسطه‌ای دارد (۴). وجود مطالعات اندک در مورد چگونگی ارتباط خودکارآمدی جنسی با ویژگی‌های شخصیتی و رضایت زناشویی، لزوم انجام مطالعات بیشتر در این حوزه را ضروری می‌سازد. بنابراین پژوهش حاضر باهدف پاسخ‌گویی به این سؤال طراحی شد که آیا بین خودکارآمدی جنسی و ویژگی‌های شخصیتی روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی با رضایت زناشویی رابطه بین این ویژگی‌های شخصیتی و رضایت زناشویی نقش واسطه‌ای ایفا می‌کند؟

نظریه‌های مطرح‌شده در حوزه زناشویی نشان می‌دهد یکی از عواملی که بر پایداری و ناپایداری ازدواج اثر می‌گذارد، ویژگی‌های شخصیتی است (۷).

در حوزه شخصیت، ازجمله مهم‌ترین مدل‌ها در بررسی صفات شخصیتی در دهه‌های اخیر، مدل پنج عاملی بوده است. روان‌رنجورخویی^۱، گشودگی^۲، برون‌گرایی^۳، وظیفه‌شناسی^۴ و توافق‌جویی^۵ مؤلفه‌های مدل پنج عاملی شخصیت‌اند. در این طبقه‌بندی افراد روان‌رنجور یا افرادی که دارای احساسات منفی بالایی هستند، در روابط خود مضطرب‌اند. افراد برون‌گرا افرادی سرزنده و اجتماعی هستند. همچنین افراد با وظیفه‌شناسی بالا افرادی مسئولیت‌پذیر و متمرکزند (۸).

یافته‌های برخی تحقیقات نشان می‌دهد که روان‌رنجورخویی تنها صفت شخصیتی است که همبستگی قوی با رضایت زناشویی دارد (۹، ۱۰، ۱۱). در پژوهش دیگری مشخص شده است که زوجینی که نمره‌ی صفت روان‌رنجورخویی بالایی دارند، سطح رضایت زناشویی پایین‌تری دارند (۱۲). در مقابل، پژوهش‌های اندکی وجود دارد که نشان می‌دهند سایر صفات پنج عاملی با رضایت زناشویی ارتباط داشته و وظیفه‌شناسی زوجین را پیش‌بینی کننده‌ی نیرومندی برای رضایت‌مندی زناشویی می‌دانند (۱۳، ۱۴). پژوهش دیگری نشان داد که ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی، افزایش رضایت زوجین از زندگی زناشویی را به همراه دارد (۱۵). ویژگی‌های شخصیتی معمولاً به‌عنوان پیش‌بینی کننده قابل‌توجه مؤلفه‌های زناشویی شناخته می‌شوند، برخی از پژوهشگران معتقدند که پریشانی زناشویی در نهایت از ویژگی‌های شخصیتی زوجین ناشی می‌شود (۱۶). در واقع یافته‌ها حاکی از آن است که روان‌رنجورخویی، توافق‌پذیری، وظیفه‌شناسی و برون‌گرایی با رضایت زناشویی خود فرد و رضایت زناشویی همسر رابطه دارند (۱۷). با توجه به بررسی ارتباط رضایت زناشویی و ویژگی‌های شخصیتی در مطالعات پیشین، یکی از اهداف پژوهش‌های فعلی باید بررسی سازوکارهای واسطه‌ای احتمالی این رابطه باشد. در این راستا، به نظر می‌رسد عملکرد جنسی مطلوب از عوامل همبسته با رضایت زناشویی باشد. برای داشتن یک عملکرد جنسی مناسب و مطلوب، خودکارآمدی جنسی ضروری است (۱۸، ۱۹).

خودکارآمدی جنسی^۶ بر کنترل یک فرد روی زندگی جنسی، صلاحیت و توانایی فرد به‌عنوان یک عامل جنسی، مناسب بودن در

⁴ Conscientiousness

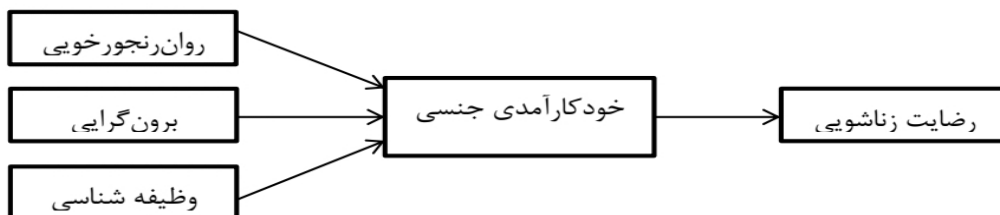
⁵ Agreeableness

⁶ Sexual self-efficacy

¹ Neuroticism

² Openness to experience

³ Extraversion

شکل (۱): الگوی پیشنهادی پژوهش

مواد و روش کار

پژوهش حاضر از نظر هدف، بنیادی و از نظر روش‌شناسی توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه‌ی آماری این پژوهش شامل کلیه‌ی زنان متأهل ساکن مناطق ۲۲ گانه شهر تهران در سال ۱۳۹۸ بود که با روش نمونه‌گیری در دسترس از میان زنان مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی، خانه‌های سلامت و اماکن عمومی انتخاب شدند. برای تعیین حجم نمونه در مطالعات همبستگی، به ازای هر متغیر اندازه‌گیری ۵ تا ۱۵ مشاهده توصیه می‌شود (۲۶). به این اساس، حداقل حجم نمونه برای مطالعه حاضر برابر با ۷۵ و حداکثر حجم نمونه برابر با ۲۲۵ برآورد شد. از این رو، با احتساب احتمال ریزش، ۳۰۰ نفر برای شرکت در مطالعه در نظر گرفته شدند. داشتن حداقل تحصیلات دیپلم، حداقل مدت تأهل ۲ سال و قرار داشتن در بازه‌ی سنی ۲۰ الی ۴۵ سال ملاک‌های ورود به پژوهش بود. همچنین ملاک‌های خروج از مطالعه عبارت بودند از: ابتلا به اختلال‌های روانی دارای تشخیص توسط متخصص و مصرف داروهای روان‌پزشکی (با توجه به گزارش فرد در پرسشنامه اطلاعات جمعیت شناختی). در نهایت ۲۹۰ پرسشنامه که به‌طور صحیح تکمیل شده بودند وارد تحلیل شدند. میانگین سنی زنان در این پژوهش ۳۲،۲۸ و انحراف استاندارد آن ۶،۲۹ به دست آمد (دامنه سنی ۲۰-۴۵).

ابزار:

پرسشنامه جمعیت شناختی:

شرکت‌کنندگان در این پرسشنامه به سؤال‌های جمعیت شناختی (سن، میزان تحصیلات، مدت‌زمان تأهل، شغل) و سؤال‌های مربوط به ملاک‌های ورود و خروج پاسخ دادند.

پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ (ENRICH):

در این پژوهش ابزاری که اطلاعات رضایت زناشویی به‌وسیله‌ی آن به دست آمد، پرسشنامه انریچ است. این پرسشنامه توسط فاورز

و اولسون^۱ (۱۹۹۳) ساخته شد (۲۷). فرم کوتاه با ۴۷ سؤال این پرسشنامه توسط سلیمانیان (۱۳۷۳) در ایران ارائه شده است (۲۸). هدف این پرسشنامه تعیین حیطه‌های کاری و نقاط قوت زناشویی است. خرده‌مقیاس‌های این پرسشنامه عبارت‌اند از: ارتباط زناشویی، موضوعات شخصیتی، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت‌های اوقات فراغت، روابط جنسی، کودکان و فرزندپروری، اقوام و دوستان و جهت‌گیری مذهبی می‌شود. پاسخ به سؤالات این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت پنج‌تایی (کاملاً موافق، موافق، نه موافق و نه مخالف، مخالف، کاملاً مخالف) است که از ۱ تا ۵ کدگذاری می‌شود. نمره کل فرد در سؤالات این پرسشنامه، میزان رضایت زناشویی وی را نشان می‌دهد. بعضی از پرسش‌ها به‌صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. اولسون و همکاران ضریب آلفای کرونباخ این پرسشنامه را ۹۲ درصد گزارش کردند. در پژوهش جواهری محمدی و همکاران (۱۳۹۴) ضریب آلفای کرونباخ ۹۱ درصد گزارش شد (۲۹). همچنین عرب علیدوستی و همکاران (۳۰) روایی همگرا و روایی عاملی نسخه فارسی پرسشنامه را مطلوب گزارش کردند.

پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیت - فرم کوتاه (NEO-FFI):

پرسشنامه پنج عاملی بزرگ (کاستا و مک کرا^۲، ۱۹۹۲) ۲۴۰ ماده دارد و پنج محور بزرگ شخصیتی را ارزیابی می‌کند (۳۱). در این پژوهش از فرم کوتاه این پرسشنامه استفاده شد. فرم کوتاه این پرسشنامه از ۶۰ ماده تشکیل شده که هر ۱۲ ماده آن یکی از پنج محور بزرگ شخصیت را اندازه‌گیری می‌کند. نمره‌گذاری این آزمون بر اساس طیف لیکرت است و به هر سؤال، بسته به پاسخ‌داده‌شده از ۱ تا ۵ نمره تعلق می‌گیرد. نمرات هر عامل جداگانه محاسبه می‌شود و در نهایت ۵ نمره به دست می‌آید که مربوط به پنج محور شخصیت روان‌رنجورخویی (N)، برون‌گرایی (E)، تجربه‌پذیری (O)، توافق‌پذیری (A) و

² Costa & McCrae

¹ Fowers & Olson

پس از هماهنگی‌های لازم با بخش‌های موردنظر برای اجرای پژوهش، اقدام به گردآوری داده‌ها شد. به‌منظور رعایت اصول اخلاقی نخست توضیح مختصری در مورد پژوهش به هر فرد ارائه شد، اختیاری بودن حضور در مطالعه و محرمانه ماندن اطلاعات مورد تأکید قرار گرفت. همچنین اشاره شد که شرکت در پژوهش هیچ هزینه یا آسیبی را به افراد شرکت‌کننده تحمیل نمی‌کند، هر زمان که مایل بودند می‌توانند از ادامه همکاری انصراف دهند و اطلاعات به شکل جمعی مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرند. درنهایت پرسشنامه‌ها در اختیار زنانی که مایل به همکاری بودند، قرار گرفت و در حین تکمیل پرسشنامه‌ها، به سؤالات احتمالی در محدوده شرح وظایف پرسشگر پاسخ داده شد. پس از حذف ۱۰ پرسشنامه به دلیل ناقص و مخدوش بودن، درنهایت داده‌های مربوط به ۲۹۰ شرکت‌کننده وارد تحلیل شدند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS و AMOS استفاده شد.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر که به دنبال تعیین نقش واسطه‌ای خودکارآمدی جنسی در رابطه‌ی بین ویژگی‌های شخصیتی روان-رنجورخویی، برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی با رضایت زناشویی بود تعداد ۲۹۰ نفر مورد بررسی قرار گرفتند که در جدول زیر میانگین (M) و انحراف معیار (SD) و همچنین همبستگی متغیرهای پژوهش ارائه شده است.

وظیفه‌شناسی (C) است. کجویی و همکاران (۱۳۹۴) ضریب آلفای کرونباخ ۵ عامل روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، تجربه‌پذیری، توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی را به ترتیب برابر با ۰/۷۴، ۰/۷۹، ۰/۵۴، ۰/۶۳ و ۰/۷۷ به دست آوردند (۳۲). در خصوص روایی پرسشنامه، نتایج بررسی روایی هم‌زمان در پژوهش انیسی و همکاران (۳۳) نشان داد که ضریب همبستگی روان‌آزرده‌گی و برون‌گرایی در پرسشنامه نثو با روان‌آزرده‌گرایی و برون‌گرایی در پرسشنامه آیزنک به ترتیب معادل ۰/۶۸ و ۰/۴۷ بود.

پرسشنامه‌ی خودکارآمدی جنسی وزیری و لطفی

کاشانی:

پرسشنامه‌ی خودکارآمدی جنسی، بر اساس پرسشنامه‌ی خودکارآمدی عمومی شوارتزر^۱ توسط وزیری و لطفی کاشانی ساخته شده است (۳۴). پرسشنامه‌ی تهیه‌شده، ۱۰ گزاره دارد که در یک پیوستار چهارگزینه‌ای، از صفر (اصلاً صحیح نیست) تا ۳ (کاملاً صحیح است)، نمره‌گذاری می‌شود. در پژوهش‌های مقدماتی اولیه، اعتبار پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۶، دینیمه کردن اسپیرمن-براون ۰/۸۱ و روش گاتمن ۰/۸۱ گزارش شده است. همچنین، برآورد روایی پرسشنامه‌ی خودکارآمدی جنسی در ایران با استفاده از روش روایی محتوا، توسط وزیری و لطفی کاشانی (۱۳۹۲) مورد تأیید قرار گرفته است (۳۵).

جدول (۱): میانگین، انحراف معیار و ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیر	M	SD	۱	۲	۳	۴	۵
۱ روان‌رنجورخویی	۲۳/۸۵	۷/۹۸	۱				
۲ برون‌گرایی	۲۸/۱۳	۶/۵۷	-۰/۴۵xx	۱			
۳ وظیفه‌شناسی	۳۳/۲۶	۷/۳۳	-۰/۴۰xx	۰/۴۶xx	۱		
۴ خودکارآمدی جنسی	۱۷/۳۵	۶/۰۱	-۰/۲۸xx	۰/۲۸xx	۰/۲۳xx	۱	
۵ رضایت زناشویی	۱۶۳/۹۰	۳۰/۵۹	-۰/۴۹xx	۰/۳۵xx	۰/۳۹xx	۰/۲۷xx	۱

**P<۰/۰۱, *P<۰/۰۵

رضایت زناشویی رابطه منفی معنادار دارد. خودکارآمدی جنسی با رضایت زناشویی، برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی رابطه مثبت معنادار دارد. رضایت زناشویی با برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی رابطه مثبت

همانطور که در جدول شماره ۱، نشان داده شده است روان-رنجورخویی با برون‌گرایی، وظیفه‌شناسی، خودکارآمدی جنسی،

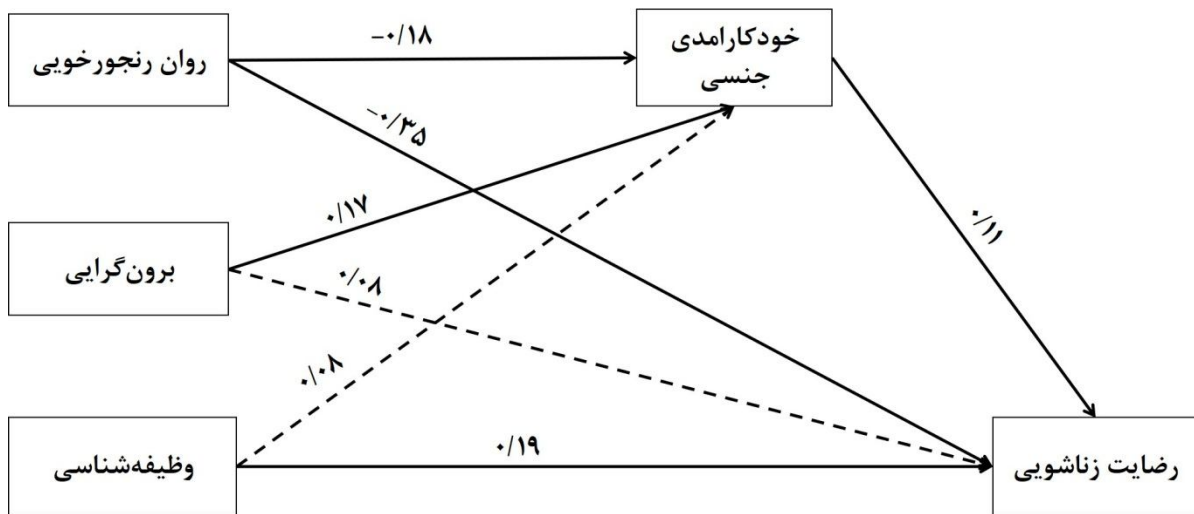
¹ Schwarzer

شاخص کشیدگی چندمتغیری ماردیا نیز در پژوهش حاضر ۴/۲۲۷ بود که بنتلر (۲۰۰۵) مقدار بیش از ۵ را مشکل آفرین می‌داند (۳۸). مقادیر به دست آمده برای چولگی و کشیدگی متغیرها حاکی از تحقق پیش فرض نرمال بودن دارد. برای بررسی مفروضه‌ی عدم هم خطی از آماره‌های عامل تورم واریانس و شاخص تحمل استفاده شد که با توجه به اینکه هیچ یک از مقادیر مربوط به شاخص تحمل کمتر از ۰/۰۱ و هیچ یک از مقادیر مربوط به عامل تورم واریانس (VIF) بیشتر از ۱۰ نمی‌باشد، بر این اساس می‌توان نسبت به مفروضه عدم همخطی نیز اطمینان حاصل کرد.

در ادامه برای بررسی اثرهای مستقیم و واسطه‌ای از روش تحلیل مسیر استفاده شد که نتایج آن در قالب شکل ۲ و جداول اثرات مستقیم و غیرمستقیم ارائه می‌شود.

معنادار دارد. پس از بررسی همبستگی میان متغیرها، داده‌ها برای محاسبه نقش واسطه‌ای مورد تحلیل قرار گرفت.

پیش از تحلیل داده‌ها، مفروضه‌های نرمال بودن و عدم همخطی بررسی شد که نتایج آن در ادامه بیان می‌شود. شاخص‌های کجی و کشیدگی برای بررسی مفروضه‌ی نرمال بودن توزیع ۵ متغیر روان-رنجورخویی (Sk=-۰/۲۴، Ku=-۰/۱۹۵)، برون‌گرایی (Sk=-۰/۴۷۰، Ku=۰/۱۰۶)، وظیفه‌شناسی (Sk=-۰/۳۳۱، Ku=-۰/۱۹۴)، خودکارآمدی جنسی (Sk=-۰/۰۶۰، Ku=-۰/۱۹۴) و رضایت زناشویی (Sk=-۰/۲۵۵، Ku=-۰/۵۷۳) مورد بررسی قرار گرفت. چو و بنتلر^۱ (۱۹۹۵) نقطه برش ۳ ± را برای مقدار چولگی مناسب می‌دانند (۳۶). برای شاخص کشیدگی نیز به‌طور کلی مقادیر بیش از ۱۰ ± در مدلیابی معادلات ساختاری مسئله آفرین است (۳۷).

شکل (۲): ضرایب مسیر استاندارد متغیرهای پژوهش در مدل اصلی

به رضایت زناشویی معنی‌دار می‌باشند.

در ادامه نتایج جدول ۲ و ۳ اثرات مستقیم و واسطه‌ای متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد و بر اساس آن می‌توان به تأیید یا رد اثرات مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای پژوهش در رضایت زناشویی پرداخت.

در شکل ۲ مسیرهای معنی‌دار به‌صورت ممتد و مسیرهای غیرمعنی‌دار به‌صورت خطوط غیرممتد نشان داده شده‌اند. با توجه به نتایج ارائه شده در شکل ۲ می‌توان مشاهده نمود که تمام مسیرها به‌جز مسیر وظیفه‌شناسی به خودکارآمدی جنسی و مسیر برون‌گرایی

جدول (۲): بررسی روابط مستقیم متغیرها در مدل تحقیق

متغیر مستقل	متغیر وابسته	ضرایب استاندارد نشده	ضرایب استاندارد	T	P
روان رنجورخویی	رضایت زناشویی	-۱/۳۵۵	-۰/۳۵۴	-۶/۱۷	۰/۰۰۱

¹ Chou & Bentler

۰/۲۰۳	۱/۲۷۳	۰/۰۷۵	۰/۳۴۹	رضایت زناشویی	برونگرایی
۰/۰۰۱	۳/۳۴۷	۰/۱۹۱	۰/۷۹۷	رضایت زناشویی	وظیفه‌شناسی
۰/۰۳۳	۲/۱۳۷	۰/۱۱۱	۰/۵۶۷	رضایت زناشویی	خودکارآمدی جنسی
۰/۰۰۵	-۲/۷۹	-۰/۱۷۸	-۰/۱۳۴	خودکارآمدی جنسی	روان‌رنجورخویی
۰/۰۰۹	۲/۶۲۹	۰/۱۷۳	۰/۱۵۸	خودکارآمدی جنسی	برونگرایی
۰/۲۲۳	۱/۲۲	۰/۰۷۸	۰/۰۶۴	خودکارآمدی جنسی	وظیفه‌شناسی

مسیر مستقیم متغیر خودکارآمدی جنسی به متغیر رضایت زناشویی معنی‌دار است ($\beta = 0/111, T=2/137$). همانطور که می‌توان مشاهده کرد مسیر مستقیم متغیر روان‌رنجورخویی به متغیر خودکارآمدی جنسی معنی‌دار است ($\beta = -0/178, T=-2/792$). مسیر مستقیم متغیر برونگرایی به متغیر خودکارآمدی جنسی معنی‌دار است ($\beta = 0/173, T=2/629$). مسیر مستقیم متغیر وظیفه‌شناسی به متغیر خودکارآمدی جنسی معنی‌دار نیست ($\beta = 0/078, T=1/22$).

با توجه به جدول ۲ در مواردی که آماره T خارج از بازه‌ی (+۱/۹۶ و -۱/۹۶) قرار دارد یا سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ است دو متغیر با یکدیگر ارتباط معنادار دارند. همانطور که می‌توان مشاهده کرد مسیر مستقیم متغیر روان‌رنجورخویی به متغیر رضایت زناشویی معنی‌دار است ($\beta = -0/354, T=-6/169$). مسیر مستقیم متغیر برونگرایی به متغیر رضایت زناشویی معنی‌دار نیست ($\beta = 0/075, T=1/273$). مسیر مستقیم متغیر وظیفه‌شناسی به متغیر رضایت زناشویی معنی‌دار است ($\beta = 0/191, T=3/347$).

جدول (۳): بررسی روابط غیرمستقیم متغیرها در مدل پژوهش

متغیر مستقل	متغیر میانجی	متغیر وابسته	ضرایب استاندارد شده	ضرایب غیر حدپایین	حد بالا	P
روان‌رنجورخویی	خودکارآمدی جنسی	رضایت زناشویی	-۰/۰۲۰	-۰/۰۷۶	-۰/۰۵۵	۰/۰۱۱
برونگرایی	خودکارآمدی جنسی	رضایت زناشویی	۰/۰۱۹	۰/۰۹۰	۰/۰۰۲	۰/۰۱۳
وظیفه‌شناسی	خودکارآمدی جنسی	رضایت زناشویی	۰/۰۰۹	۰/۰۳۶	-۰/۰۰۴	۰/۱۶۹

خودکارآمدی جنسی معنی‌دار است ($\beta = 0/019, p < 0/05$). اثر غیرمستقیم وظیفه‌شناسی بر متغیر رضایت زناشویی از طریق خودکارآمدی جنسی معنی‌دار نیست ($\beta = 0/009, p > 0/05$). در ادامه نتایج ارزیابی برازش مدل کلی پژوهش پس از حذف مسیرهای غیرمعنی‌دار ارائه شده است.

برای تعیین اثر میانجی از روش بوتاسترپ با ۲۰۰۰ بار فرایند نمونه‌گیری استفاده گردید. با توجه به جدول ۳ می‌توان مشاهده کرد که اثر غیرمستقیم روان‌رنجورخویی بر متغیر رضایت زناشویی از طریق خودکارآمدی جنسی معنی‌دار است ($\beta = -0/020, p < 0/05$). اثر غیرمستقیم برونگرایی بر متغیر رضایت زناشویی از طریق

جدول (۴): شاخص‌های برازش مدل فرضی

TLI	GFI	CFI	SRMR	RMSEA	Chi-Square/df	Chi-Square
۰/۹۸۱	۰/۹۹۶	۰/۹۹۶	۰/۰۲۰	۰/۰۴۴	۱/۵۴۹	۳/۰۹۹

تأثیر قرار می‌دهد و منجر به تعارض در زمینه رضایت زناشویی می‌شود (۴۱).

افراد وظیفه‌شناس، کارآمد، مسئول و به تعهدات اخلاقی خود پایبندند (۴۲). در تبیین ارتباط وظیفه‌شناسی با رضایت‌مندی زناشویی می‌توان گفت که افراد وظیفه‌گرا نیاز به پیشرفت دارند و به همین خاطر برای نگهداری رابطه موفق خود دست به تلاش می‌زنند. این افراد کمتر ممکن است همسران خود را مورد انتقاد قرار دهند در نتیجه تعامل‌های منفی بین یکدیگر را کاهش می‌دهند که به دنبال آن رضایت زناشویی افزایش خواهد یافت. همانطور که پیش‌تر اشاره شد، رضایت زناشویی به عوامل اجتماعی و اقتصادی هم مرتبط می‌شود. به نظر می‌رسد افرادی که نمره‌ی وظیفه‌شناسی بالاتری کسب کرده‌اند در حیطه‌ی شغلی و اجتماعی هم موفقیت‌های زیادی کسب می‌کنند که این احساس مثبت و کارآمدی در اجتماع نیز تأثیر چشم‌گیری در کیفیت زندگی زناشویی خواهد گذاشت.

بر اساس یافته‌های پژوهش، خودکارآمدی جنسی به‌طور مستقیم و معناداری توان پیش‌بینی رضایت زناشویی را دارد. این یافته‌ها همسو با نتایج پژوهش‌های امیریان و همکاران (۴۳)، علیرضایی و همکاران (۴۴) و وزیر و همکاران (۲۴) است. خودکارآمدی جنسی ساختاری چند بعدی است که شامل باور و اعتقاد هر فرد در مورد توانایی خود برای داشتن عملکرد جنسی مؤثر است (۴۵). برای تبیین یافته‌ها می‌توان گفت یکی از کارکردهای زندگی زناشویی برقراری رابطه جنسی بین زوجین است. کیفیت زندگی جنسی در رضایت زناشویی نقش مهمی را ایفا می‌کند و یکی از عوامل مهم در دستیابی به شادکامی و رضایت از زندگی است. در نتیجه در صورت داشتن خودکارآمدی جنسی بالا، رفتار سالم جنسی نیز ایجاد می‌شود و احتمالاً رضایت زناشویی افزایش خواهد یافت. داشتن خودکارآمدی جنسی بالا باعث می‌شود تا فرد نیازهای همسر خود را درک کند، از ناتوانی‌های همسر خود اطلاع داشته باشد و به کیفیت زندگی زناشویی و جنسی خود اهمیت دهد و در خصوص ارتقای روابط خود با همسر، تلاش کافی را داشته باشد.

هم‌چنین نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که روان‌رنجورخویی و برون‌گرایی توان پیش‌بینی خودکارآمدی جنسی را دارند. نتایج یافته‌ها همسو با پژوهش شیخ اسمعیلی (۲۵) می‌باشد. با توجه به اینکه تاکنون پژوهش‌های محدودی در این زمینه صورت گرفته است، به نزدیکترین پژوهش‌ها که با نتایج یافته‌ها هم‌خوانی دارد می‌توان اشاره کرد. مطالعات شیری و همکاران (۴۶) و قاسمی و همکاران (۴۷) به رابطه‌ی مثبت و معنادار برون‌گرایی و رابطه‌ی منفی و معنادار روان‌رنجورخویی با رضایت جنسی اشاره دارد. شخصیت نه

شاخص‌های برازش مطلق^۱ و تطبیقی^۲ برای تعیین برازش مدل فرضی استفاده شد. اگرچه در پژوهش حاضر شاخص کای اسکور برای ارزیابی برازش کلی مدل به کار رفت ولی این شاخص به شدت تحت تأثیر اندازه نمونه است و در نمونه‌های بالا عموماً برازش خوب مدل را نشان می‌دهد (۳۹). با توجه به این محدودیت معمولاً شاخص نسبت کای اسکور به درجه آزادی نیز گزارش می‌شود که تأثیر مقدار نمونه را در شاخص کای اسکور به حداقل می‌رساند. اگرچه توافق جمعی بر سر مقدار قابل قبول بودن این شاخص وجود ندارد ولی مقادیر زیر ۳ معمولاً بیانگر برازش خوب مدل است. RMSEA و SRMR نیز جز اصلی‌ترین شاخص‌های برازش مدل هستند. برای برازش مطلوب مدل ارزش RMSEA باید کوچکتر از ۰/۱ و بهتر است کوچکتر از ۰/۰۸ باشد. همچنین مقدار SRMR بهتر است کوچکتر از ۰/۰۸ باشد (۳۷). برای شاخص‌های CFI، TLI و IFI مقادیر بالای ۰/۹ نشان‌دهنده پذیرش مدل و مقادیر بالای ۰/۹۵ نشان از برازش خوب مدل دارد (۳۷). برای مدل فرضی تمام شاخص‌ها نشان از برازش خوب مدل دارد.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش ویژگی‌های شخصیتی روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی و وظیفه‌شناسی در پیش‌بینی رضایت زناشویی با میانجی‌گری خودکارآمدی جنسی در زنان متأهل انجام شد. نتایج نشان داد از میان ویژگی‌های شخصیتی، ویژگی روان‌رنجورخویی به‌طور منفی و معنادار و وظیفه‌شناسی به‌طور مستقیم و معنادار، توان پیش‌بینی رضایت زناشویی را دارند. نتایج این یافته‌ها با پژوهش‌های اشمیت و همکاران (۹)، فیشر و مک نالتی (۱۰)، لارسون و همکاران (۱۱)، سایه میری و همکاران (۱۲)، اورکی و فردآقایی (۴۰) و قربان‌زاده و همکاران (۳) همسویی دارد. در تبیین این نتایج می‌توان گفت که روان‌رنجورخویی با توجه به پژوهش‌های قبلی، به‌عنوان یکی از قوی‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌های کاهش رضایت زناشویی مطرح است. آنچه بیش‌تر از هر چیز زمینه‌ی کاهش رضایت زناشویی را در افراد روان‌رنجورخو فراهم می‌کند، تمایل شدید آن‌ها به هیجان‌پذیری‌های منفی در تعارض‌های زناشویی است. هر چه میزان روان‌رنجورخو در هر یک از زوجین بالاتر باشد، رفتارهای منفی بیش‌تری نسبت به همسران خود انجام می‌دهند که به دنبال آن، رضایت زناشویی کاهش خواهد یافت. کاهش کنترل تکانه‌های عصبی و تمایل به افکار منفی در افراد روان‌رنجور، دنیای درون فردی (درک فرد نسبت به رضایت از رابطه زناشویی) را بیشتر از دنیای برون فردی (میزان رضایت‌مندی شریک جنسی از رابطه زناشویی) تحت

² Comparative fit indices

¹ Absolute fit indices

کلومی بیش تر استفاده می‌کنند. این ویژگی شخصیتی موجب می‌شود باورهای صحیح و کارآمد جنسی، در این افراد سالم‌تر شکل بگیرد. در نتیجه احتمالاً به انگیزتگی و تحریک جنسی بیشتر تمایل دارند و خودکارآمدی جنسی آن‌ها به طبع، بالاتر خواهد بود. این خودکارآمدی جنسی نیز باعث افزایش رضایت زناشویی خواهد بود. این مطالعه محدودیت‌هایی نیز داشت. این مطالعه فقط بر روی زنان انجام شد، لذا عدم امکان مقایسه زنان و مردان و مشاهده تأثیر جنسیت در مطالعه، به‌عنوان یکی از محدودیت‌های پژوهش حاضر مطرح باشد. همچنین روش گردآوری اطلاعات از طریق پرسشنامه خودگزارشی بود. علاوه بر این یافته‌های این پژوهش از زنان ساکن شهر تهران به دست آمده که در نتیجه تعمیم یافته‌های این پژوهش به نمونه‌ها و گروه‌های دیگر باید احتیاط کرد. در راستای محدودیت‌های پژوهش، پیشنهاد می‌شود این مطالعه روی مردان، در جامعه‌های دیگر و با استفاده از سایر روش‌های گردآوری اطلاعات مثل مصاحبه نیز اجرا گردد. همچنین با توجه به یافته‌های این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که متغیرهای خودکارآمدی جنسی و ویژگی‌های شخصیتی نقش مهمی در رضایت زناشویی ایفا می‌کنند. بنابراین لازم است که در مشاوره‌های پیش از ازدواج و جلسات زوج درمانی بر نقش اساسی این متغیرها در ارتقا رضایت زوجین توجه شود.

نتیجه‌گیری

در مجموع پژوهش‌های انجام شده در خارج و داخل ایران نشان می‌دهند که ویژگی‌های شخصیتی که الگوهای نسبتاً پایداری هستند، در نحوه ادراک و تجربه‌های افراد به‌خصوص در زندگی زناشویی نقش مهمی را ایفا می‌کنند. با این حال یافته‌های پژوهش حاضر، نشان می‌دهد که باورها و افکار هر فرد در خصوص توانمندی‌های جنسی و میزان کارآمدی فرد در روابط جنسی، مکانیسمی برای اثرگذاری ویژگی‌های شخصیتی بر رضایت زناشویی محسوب می‌شوند.

تشکر و قدردانی

بدینوسیله از تمام کسانی که در اجرای این پژوهش با ما همکاری کردند، صمیمانه قدردانی می‌شود.

References:

1. Karney BR, Bradbury TN. Research on marital satisfaction and stability in the 2010s: Challenging conventional wisdom. *J Marriage Fam* 2020;82(1):100-16.

تنها با نحوه‌ای که افراد احساس می‌کنند، بلکه با چگونگی کارکرد روان‌شناختی افراد نیز ارتباط دارد. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت که افراد با صفت روان‌رنجور خوبی، سطوح بالایی از اضطراب، پرخاشگری، آسیب‌پذیری و کم‌رویی را تجربه می‌کنند. این افراد تصاویر بدنی ضعیف‌تر از خود دارند (۱۰)، در نتیجه نمی‌توانند به توانایی‌های درونی خود در روابط جنسی اعتماد داشته باشند و از آنجا که صفت کم‌رویی در این افراد پررنگ می‌باشد، احتمالاً در روابط جنسی خود، کارآمد و فعال نیستند به همین علت، خودکارآمدی-جنسی آن‌ها کاهش خواهد یافت. در مقابل افراد با صفت برون‌گرایی، همیشه حضور دیگران را جست‌وجو می‌کنند (۳۰)، در نتیجه تمایل دارند تا برای ایجاد و کسب لذت جنسی، راه‌های متنوعی پیدا کنند و به راحتی اهداف جنسی خود را دنبال کنند. این افراد از اعتماد به نفس بالایی برخوردارند و به همین علت به توانایی‌های خود در هر حوزه اعتماد دارند. از همین‌رو افراد برون‌گرا، خودکارآمدی جنسی بالاتری نیز دارند.

همانطور که پیش‌بینی می‌شد نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که خودکارآمدی جنسی بین ویژگی‌های شخصیتی (برون‌گرایی و روان‌رنجورخویی) و رضایت زناشویی نقش واسطه‌ای دارد. نظریه خودکارآمدی (۴۸)، بر این فرض مبتنی است که باور و اعتقاد فرد در مورد توانایی تطبیق و رویارویی او در موقعیت‌های ویژه بر الگوهای فکری، رفتاری و هیجانی انسان در سطوح مختلف تجربه‌ی شخصی تأثیرگذار بوده و تعیین‌کننده‌ی زمان بروز رفتار، شدت رفتار و میزان تلاش فرد در جهت رسیدن انجام آن رفتار می‌باشد. خودکارآمدی-جنسی نیز نوعی خودارزیابی از توانایی، ابتکار و کارآمدی است (۲۴). در مجموع می‌توان بیان کرد که اگرچه روان‌رنجورخویی رضایت زناشویی و رابطه‌ی افراد را در چرخه‌ی زندگی زناشویی تحت تأثیر قرار دهد و با دیدگاه منفی و خودپنداره ضعیف، باعث کاهش رضایت زناشویی می‌شود اما باورها، شایستگی‌ها و صلاحیت‌های آن‌ها در زمینه‌های روابط جنسی با همسر و شیوه‌ی برخورد سالم و مثبت همسرش می‌تواند درک مثبتی از زندگی و در نتیجه رضایت زناشویی فراهم آورد در نتیجه خودکارآمدی جنسی می‌تواند نقش واسطه‌ای داشته باشد. افراد برون‌گرا اطلاعات جنسی را در سنین کمتری کسب می‌کنند، به افراد علاقه‌ی بیش‌تری نشان می‌دهند و از ارتباط

2. Gorchoff SM, John OP, Helson R. Contextualizing change in marital satisfaction during middle age: An 18-year longitudinal study. *Psychol sci* 2008;19(11):1194-200.

3. Gorbazadeh F, Gahari S, Bagdasarian A, Mohamadi Arya A, Rostaie A. Marital satisfaction, personality traits and love component. *Soc Psychol Res Quarterly* 2013;9(3):95-109. (persian)
4. Salayani F, Asghari EbrahimAbad M, Rasoolzadeh Tabatabaei K, Abbaszadeh Rougoushouee R. Mediating role of loving styles in the relationship between personality characteristics and marital satisfaction. *J Psychol* 2020;24(1):23-40. (persian)
5. Botha F, Booysen F. Family functioning and life satisfaction and happiness in South African households. *Soc Indic Res* 2014;119(1):163-82.
6. Morteza H, Ghorbani R, Alibeigi M, Mirakhorloo S, Arjaneh M. Relationship between marital and occupational satisfaction in the Iranian health center employees. *Koomesh* 2018;14:300-9. (persian)
7. Kiani S, Yaqoob N, Javed S, Siddique SK. Relationship between personality factors and marital satisfaction among working married doctors: Moderating role of gender. *Rawal Med J* 2020;45(1):144-7.
8. Sodermans AK, Corijn M, Vanassche S, Matthijs K. Effects of personality on postdivorce partnership trajectories. *J Soc Pers Relat* 2017;34(7):1031-52.
9. Firoozi MR, Kharamin SH. Prediction of Marital Satisfaction Based on Personality Traits and Coping Styles in Married People with Extramarital Affairs. *Armaghane danesh* 2020;25(6):838-51. (Persian)
10. Fisher TD, McNulty JK. Neuroticism and marital satisfaction: The mediating role played by the sexual relationship. *J fam psychol* 2008;22(1):112-122.
11. Larson JH, Blick RW, Jackson JB, Holman TB. Partner traits that predict relationship satisfaction for neurotic individuals in premarital relationships. *J sex marital ther* 2010;36(5):430-44.
12. Sayehmiri K, Kareem KI, Abdi K, Dalvand S, Gheshlagh RG. The relationship between personality traits and marital satisfaction: a systematic review and meta-analysis. *BMC psychol* 2020;8(1):1-8.
13. Shiota MN, Levenson RW. Birds of a feather don't always fly farthest: Similarity in Big Five personality predicts more negative marital satisfaction trajectories in long-term marriages. *Psychol aging* 2007;22(4):666.
14. Abbasi R. Prediction of marital satisfaction based on personality factors: Comparison of artificial neural network and regression Method. *Inter J Behav Sci* 2010;4(3):171-5. (persian)
15. Mohammadzade Ebrahimi A, Jomehri F, Borjali A. The Relationship between Big Five Factors Personality of Neuroticism, Extraversion, Agreeableness, Openness to Experience and Conscientiousness with Marital Satisfaction. *Educ Psychol* 2007; 3(9), 167. (persian)
16. Kelly EL, Conley JJ. Personality and compatibility: a prospective analysis of marital stability and marital satisfaction. *J pers soc psychol* 1987;52(1):27.
17. Malouff JM, Thorsteinsson EB, Schutte NS, Bhullar N, Rooke SE. The five-factor model of personality and relationship satisfaction of intimate partners: A meta-analysis. *J Res Pers* 2010;44(1):124-7.
18. Breznsnyak M, Whisman MA. Sexual desire and relationship functioning: The effects of marital satisfaction and power. *J Sex Marital Ther* 2004;30(3):199-217.
19. Steinke EE, Wright DW, Chung ML, Moser DK. Sexual self-concept, anxiety, and self-efficacy predict sexual activity in heart failure and healthy elders. *Heart Lung* 2008;37(5):323-33.
20. Carlson DL, Soller B. Gender Conventions, Sexual Self-efficacy, and Sexual Frequency, 2017.

21. Yazdanpanah F, Jourkesh F, Dehghan A, Jafarnejhad A. The effect of women's employment on marital satisfaction among employed women and housewives and their husbands in Larestan city 2018. *J Jiroft Uni Med Sci* 2019;6(1):145-56. (persian)
22. Hensel DJ, Fortenberry JD, O'Sullivan LF, Orr DP. The developmental association of sexual self-concept with sexual behavior among adolescent women. *J adolesc* 2011;34(4):675-84.
23. Khorasani NH, Hosseini M, Matbouei M, Khafri S, Vasli P, Vardanjani AE. The study of relationship between self-efficacy and marital satisfaction of couples referring to the community health centers of Babol in 2015. *J Adv Med* 2017;9:1-9.
24. Vaziri S, Lotfi Kashani F, Hosseiniyan S, Bahram GS. Sexual efficacy and marital satisfaction. *J Thou Behav Clin Psychol* 2010;4(16): 75 (persian)
25. Sheykhesmaeili D, Golmohammadian M, Hojjatkah SM. The role of personality characteristics and marital interaction stability in the prediction of marital disaffection with mediating sexual self-efficacy in married women. *Iran J Nurs Res* 2019;13(5):59-68. (persian)
26. Hooman H. Statistical inference in behavioral research. Tehran: Samt publication;2005. (persian)
27. Fowers BJ, Olson DH. ENRICH Marital Satisfaction Scale: A brief research and clinical tool. *J Fam psychol* 1993;7(2):176.
28. Soleymanian A. Investigating the effect of irrational thoughts on marital dissatisfaction, Master Thesis, Tarbiat Moallem University;1994. (persian)
29. Jwaheri Mohamadi M, Klantar Kosheh SM, Farah Baksh K. The comparison of marital satisfaction between traditional and non-traditional couples in Tehran. *Fam Coun Psychother* 2015;5(2):123-42. (persian)
30. Arab Alidousti A, Nakhaee N, Khanjani N. Reliability and validity of the Persian versions of the ENRICH marital satisfaction (brief version) and Kansas Marital Satisfaction Scales. *Health Dev J* 2015 Jun 22;4(2):158-67. (Persian)
31. Costa PT, McCrae RR. Neo Pi-R. Odessa, FL: Psychological assessment resources; 1992.
32. Kachooei M, Ashtiani A, Allahyari A. The Role of coping styles and personality traits in eating-disordered behaviors. *Health Psychol* 2015;4(13):62-73. (Persian)
33. Anisi J. Validity and reliability of NEO Five-Factor Inventory (NEO-FFI) on university students. *Inter J Behavi Sci* 2012;5(4):351-5. (Persian)
34. Schwarzer R, Fuchs R. Self-efficacy and Health Behaviours, [w:] Predicting Health Behaviour, red. M. Conner, P. Norman.
35. Vaziri S, Lotfi Kashani F. Study of factor structure, reliability and validity of the sexual self-efficacy questionnaire. *J Thou Behav Clin Psychol* 2013;8(29):47-56. (Persian)
36. Chou CP, Bentler PM. Estimates and tests in structural equation modeling. In R. H. Hoyle (Ed.), *Structural equation modeling: Concepts, issues and applications*. California: Sage;1995.
37. Kline RB. Principles and practice of structural equation modeling. Guilford publications; 2015.
38. Bentler PM. EQS6 structural equations program manual. Encino, CA: Multivariate software; 2005.
39. Raykov T, Marcoulides GA. A first course in structural equation modeling. Routledge; 2012.
40. Oraki M, Aghayi AF. Relationship between personality characteristics and stress with internet addiction and marital satisfaction in married women. *Shenakht J Psychol Psychiat*;6(4):13-25. (Persian)
41. Schaffhuser K, Allemann M, Martin M. Personality traits and relationship satisfaction in intimate couples: Three perspectives on personality. *Eur J Pers* 2014;28(2):120-33.

42. Booth-Kewley S, Vickers Jr RR. Associations between major domains of personality and health behavior. *J pers* 1994;62(3):281-98.
43. Amirian M, Mazloun SR, Laal Ahangar M. Comparison of marital satisfaction in fertile and infertile couples and its relationship with sexual problems. *Iran J Obstet Gynecol Infertil* 2015;18(143):1-0. (Persian)
44. Alirezaee S, Ozgoli G, Majd HA. Comparison of sexual self-efficacy and sexual function in fertile and infertile women referred to health centers in Mashhad in 1392. *Pajoohandeh J* 2014;19(3):131-6. (Persian)
45. Sadock BJ, Kaplan HI, Sadock VA. Kaplan and Sadock comprehensive textbook of psychiatry. Philadelphia:Lippincott Williams and Wilkins;2009. p.287-94.
46. Sherie T, Rasouli A, Hojjatkah SM. The role of communication beliefs and personality traits in predicting sexual satisfaction of married woman nurses in Kermanshah city. *Rooyesh-e-Ravanshenasi J* 2019;8(8):63-72. (Persian)
47. Ghasemi F, Askarizadeh G, Mosavi-nasab SM. Relationship of personality traits, religious attitude and sexual satisfaction with tendency towards divorcee in paramedic females. *J Res Relig Health* 2020;5(4):20-33. (Persian)
48. Bandura A. Self-efficacy mechanism in human agency. *American psychologist*. 1982;37(2):122-47.

THE MEDIATING ROLE OF SEXUAL SELF-EFFICACY IN THE RELATIONSHIP BETWEEN PERSONALITY CHARACTERISTICS AND MARITAL SATISFACTION IN MARRIED WOMEN IN TEHRAN

Zeynab Hazrati¹, Mohsen Kachooei^{*2}, Malek Bastami Katuli³

Received: 14 September, 2021; Accepted: 01 December, 2021

Abstract

Background & Aims: Satisfaction with marital life depends on several factors, and one of the important factor that influencing marital satisfaction is sexual self-efficacy. The aim of this study was to determine the mediating role of sexual self-efficacy between personality characteristics and marital satisfaction.

Materials & Methods: This study was a correlational study. The statistical population of the study included all married women living in Tehran. In this study, 290 married women were selected through convenient sampling and they completed NEO-Five Factor Inventory (FFI), Enrich Marital Satisfaction Questionnaire and sexual self-efficacy questionnaire. Descriptive statistics, correlation coefficient, path analysis and bootstrap test were used to analyze the data using SPSS and AMOS softwares.

Results: the results showed that there were significant correlations between personality characteristics (conscientiousness, extraversion, neuroticism) and sexual self-efficacy with marital satisfaction and sexual self-efficacy can significantly have a mediating role between extraversion & neuroticism and marital satisfaction.

Conclusion: The results showed that low levels of neuroticism and high levels of extraversion can increase marital satisfaction through increasing sexual self-efficacy. Due to effect of marital satisfaction on physical and psychological health of couples, it suggested that therapists pay more attention to the components of this study, especially sexual self-efficacy.

Keywords: Sexual Self-efficacy, Personality Characteristics, Marital Satisfaction, Married Women.

Address: Department of Psychology, faculty of humanities, University of Science and Culture, Tehran, Iran

Tel: +982144238171

Email: kachooei.m@gmail.com

¹ Master student of Psychology and Education of Exceptional Children, Department of psychology, Science and research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

² PhD of health psychology, Department of psychology, University of Science and Culture, Tehran, Iran

(Corresponding Author)

³ PHD student of health psychology, Tehran University, Tehran, Iran